

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
"LOVČEN" PODGORICA

POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
SA STANJEM NA DAN I ZA GODINU KOJA SE
ZAVRŠAVILA 31. DECEMBRA 2015.

SADRŽAJ

	STRANA
Izveštaj nezavisnog revizora	1-2
Pojedinačni bilans uspjeha za godinu koja se završila 31. decembra 2015. godine	3
Pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2015. godine	4
Pojedinačni izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završila 31. decembra 2015. godine	5
Pojedinačni bilans novčanih tokova za godinu koja se završila 31. decembra 2015. godine	6
Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje	7 - 54

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA AKCIONARSKOG DRUŠTVA ZA OSIGURANJE "LOVČEN", PODGORICA

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen", Podgorica (u daljem tekstu: „Društvo”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2015. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procjene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocjena rizika da li finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare ili greške. Vršeći procjenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja pravnog lica, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva. Revizija takođe uključuje ocjenu opravdanosti primjene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Društva na dan 31. decembra 2015. godine i rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

Ostala pitanja

Prikazani finansijski izvještaji predstavljaju pojedinačne finansijske izvještaje Društva. Konsolidovani finansijski izvještaji Grupe čija je matična kompanija Društvo i koji prikazuju ukupan finansijski položaj Grupe na dan 31. decembra 2015. godine biće izdati na kasniji datum.

Podgorica, 28. mart 2016. godine

Ernst & Young Montenegro d.o.o.
Podgorica, Crna Gora

Olivera Andrijašević
Partner

Danijela Jović
Ovlašćeni revizor

POJEDINAČNI BILANS USPJEHA ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2015.

U hiljadama EUR	Napomena	2015.	2014.
Obračunate bruto premije osiguranja	5	29.241	26.467
Primljene premije saosiguranja	5	71	87
Smanjenje za udjele saosiguravača u premijama osiguranja	5	(677)	(751)
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja	5	(6.507)	(4.755)
Promjene bruto prenosnih premija	22.1	(1.334)	627
Promjene prenosnih premija za saosiguravajući dio	22.1	(116)	137
Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio		761	437
		<u>21.439</u>	<u>22.249</u>
Prihod od premije osiguranja i saosiguranja			
Neto prihodi od ostalih usluga	6	1.475	1.253
POSLOVNI PRIHODI		<u>22.914</u>	<u>23.502</u>
Obračunate bruto naknade šteta		(14.709)	(16.341)
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja		245	409
Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja, reosiguranja i retrocesija		(73)	(94)
Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta		2.210	1.628
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete		(2.569)	1.696
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio		2.436	(871)
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete		(973)	478
Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta		(349)	54
Rashodi naknada šteta	7	(13.782)	(13.041)
Promjena drugih tehničkih rezervisanja		(215)	129
Promjene neto tehničkih rezervisanja	8	(215)	129
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	9	(2.714)	(1.687)
POSLOVNI RASHODI		<u>(16.711)</u>	<u>(14.599)</u>
DOBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT		<u>6.203</u>	<u>8.903</u>
Troškovi sticanja osiguranja	10.1	(6.530)	(6.138)
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja		213	(119)
Amortizacija		(142)	(147)
Troškovi rada	10.2	(1.755)	(1.420)
Materijalni troškovi	10.3	(78)	(76)
Ostali troškovi usluga	10.4	(850)	(679)
Drugi troškovi		(154)	(153)
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA		<u>(9.296)</u>	<u>(8.732)</u>
DOBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT		<u>(3.093)</u>	<u>171</u>
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi		1.093	840
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi		(1.792)	(160)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi		<u>(699)</u>	<u>680</u>
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		212	594
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		(2.983)	(1.329)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		<u>(2.771)</u>	<u>(735)</u>
FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA	11	<u>(3.470)</u>	<u>(55)</u>
DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		<u>(6.563)</u>	<u>116</u>
POREZ NA DOBIT	12	<u>13</u>	<u>(80)</u>
NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU		<u>(6.550)</u>	<u>36</u>
RASPODJELE NETO DOBITI			
ZARADA PO AKCIJI U EUR	13	<u>(19,9968)</u>	<u>0,1099</u>

Napomene čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Podgorica, 12. mart 2016. godine

Potpisano u ime akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen" Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Milatović

(Dijana Milatović)

Izvršni direktor

Radenko Purić

(Dr. Radenko Purić)

POJEDINAČNI BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2015. GODINE

U hiljadama EUR	Napomena	31.12.2015.	31.12.2014.
AKTIVA			
Nematerijalna imovina	14	97	98
Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	15	7.748	7.929
Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi		23.110	26.233
Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva		1.330	1.330
Dugoročna finansijska ulaganja	16	24.440	27.563
Kratkoročna finansijska ulaganja	17	750	750
Gotovinska sredstva		7.682	113
Kratkoročna potraživanja		10.295	11.082
Kratkoročna sredstva	18	17.977	11.195
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	19	5.226	2.728
Aktivna vremenska razgraničenja	20	2.468	2.228
Odložena poreska sredstva	12.3	7	-
Ukupna aktiva		58.713	52.491
PASIVA			
Akcijski kapital - obične akcije		17.032	17.032
Osnovni kapital	21	17.032	17.032
Revalorizacione rezerve		(24)	276
Prenešena i neraspoređena dobit/(gubitak)		(17.128)	(10.578)
- Prenešeni gubitak iz prethodnih godina		(10.578)	(10.614)
- Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine		(6.550)	36
Rezerve	21	(17.152)	(10.302)
Bruto tehničke rezerve		33.658	28.801
Ostala rezervisanja		502	337
Rezervisanja	22	34.160	29.138
Kratkoročne obaveze	23	6.377	6.046
Obaveze prema matičnom društvu	24	10.232	10.000
Ostale obaveze	25	7.505	-
Druge finansijske obaveze		165	165
Obaveze za odloženi porez	12.3	376	412
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja		18.278	10.577
Pasivna vremenska razgraničenja		18	-
Ukupna pasiva		58.713	52.491

Napomene čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Podgorica, 12. mart 2016. godine

Potpisano u ime akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen" Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Dijana Milatović

(Dijana Milatović)

Izvršni direktor

Dr. Radenko Purić

(Dr. Radenko Purić)

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2015.

U hiljadama EUR	Akcijski kapital-obične akcije	Revaloriza- cione rezerve	Prenešena i neraspoređena dobit/(gubitak)	Ukupno
Stanje, 1. januara 2014. godine	17.032	144	(10.614)	6.562
Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	132	-	132
Dobit tekuće godine	-	-	36	36
Stanje, 31. decembra 2014. godine	17.032	276	(10.578)	6.730
Stanje, 1. januara 2015. godine	17.032	276	(10.578)	6.730
Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(300)	-	(300)
Gubitak tekuće godine	-	-	(6.550)	(6.550)
Stanje, 31. decembra 2015. godine	17.032	(24)	(17.128)	(120)

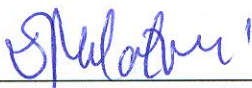
Napomene čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Podgorica, 12. mart 2016. godine

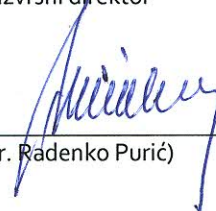
Potpisano u ime akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen" Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Izvršni direktor

(Dijana Milatović)

(Dr. Radenko Purić)

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2015.

(U hiljadama EUR)	2015.	2014.
A. Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	31.914	29.550
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	30.343	27.614
Prilivi od učešća u naknadi šteta (saosiguranje i reosiguranje)	1.243	1.436
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	328	500
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(32.093)	(29.318)
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	(12.954)	(14.799)
Odlivi po osnovu premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja, kao i provizija po osnovu saosiguranja i reosiguranja)	(5.436)	(2.259)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(3.254)	(4.047)
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)	(3.561)	(2.806)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(6.607)	(5.257)
Odlivi po osnovu vanrednih rashoda	(281)	(150)
Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti	(179)	232
B. Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	6.268	34.044
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti	3.006	3.736
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	2	-
Prilivi od zakupnina	162	420
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	3.098	29.888
Odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(5.609)	(27.541)
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore	(1.830)	(2.035)
Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori		(21.000)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava	(137)	(431)
Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(3.642)	(4.075)
Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja	659	6.503
C. Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
Priliv po osnovu kratkoročnih kredita	10.285	25.986
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(3.196)	(33.134)
Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja	(7.089)	(7.148)
D. Neto promjena gotovine	(7.569)	(413)
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	7.682	113
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	113	526

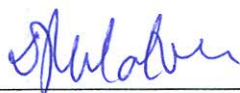
Napomene čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Podgorica, 12. mart 2016. godine

Potpisano u ime Akcionarskog društva za osiguranje "Lovćen" Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

Izvršni direktor

(Dijana Milatović)

(Dr. Radenko Purić)

1. OPŠTE INFORMACIJE

Akcionarsko društvo za osiguranje „Lovćen“ Podgorica sa sjedištem u Podgorici, ulica Slobode 13A (u daljem tekstu: Društvo), osnovano je krajem 1978. godine pod nazivom Zajednica osiguranja imovine i lica „Lovćen“ Titograd. Sadašnji naziv „Lovćen“ A.D., Podgorica Društvo je dobilo 1997. godine.

U skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima ("Sl. list RCG", br.6/02), 25. jula 2002. godine izvršeno je ažuriranje registracije u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem 4-0000159/001.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni djelovi, funkcioniše šest (6) filijala sa sjedištima u: Podgorici, Kotoru, Beranama, Nikšiću, Bijelom Polju i Pljevljima, kao i poslovnice i ekspoziture u manjim mjestima Crne Gore (šest poslovnica i devet ekspozitura).

Društvo je registrovano kao emitent kod Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore, Rješenjem br. 02/3-817/2-01 od 19. aprila 2001. godine. Društvo je član Centralne Depozitarne Agencije Crne Gore po Odluci broj 305/1 od 1. jula 2002. godine kod koje se vode dematerijalizovane hartije od vrijednosti.

Saglasno odredbama Zakona o osiguranju („Sl. list CG“, br. 78/06) i Statuta, Društvo je registrovano za obavljanje slijedećih djelatnosti „Lovćen“:

- obavljanje svih poslova osiguranja imovine (obavezna osiguranja i ostala imovinska osiguranja i nezgode), koji obuhvataju:
  - zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju imovine,
  - zaključivanje i izvršavanje ugovora o saosiguranju,
  - preuzimanje mjera za sprečavanje i suzbijanje rizika koji ugrožavaju osiguranu imovinu i lica,

- obavljanje poslova pružanja drugih usluga u osiguranju koji obuhvataju:
  - poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju,
  - snimanje rizika,
  - snimanje i procjenu štete,
  - pružanje intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.

Društvo posjeduje i sprovodi Sistem upravljanja kvaliteta, koji je usaglašen sa zahtjevima standarda BS EN ISO 9001: 2009 za oblast „Pružanje usluga u osiguranju“ o čemu posjeduje sertifikat br. FS 59645 od 23. decembra 2009. godine. Prvi put je registrovan 28. juna 2001. godine, a kontinuirano se bavi Sistemom kvaliteta od 2000. godine. Na zadnjoj eksternoj provjeri koju je sproveo BSI iz Londona, u decembru 2009. godine, Sertifikat je potvrđen.

1. OPŠTE INFORMACIJE (nastavak)

U skladu sa Rješenjem o izdavanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja broj 03-1115/3-10 od 7. aprila 2011. godine, Agencija za nadzor osiguranja je izdala dozvolu za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja Društvu propisanih članom 9, stav 1 tačke 5 do 23 Zakona o osiguranju („Sl. list CG br. 78/06 i 19/07 i 53/09).

Društvo je član Triglav grupe koja se bavi pružanjem usluga osiguranja i finansijskim uslugama na prostoru jugoistočne Evrope, odnosno u Sloveniji, Češkoj republici, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Srbiji i Republici Makedoniji. Članice ove grupe u Crnoj Gori su pored Društva, Društvo za osiguranje „Lovćen-životna osiguranja“ A.D., Podgorica i Lovćen auto A.D., Podgorica.

Na dan 31. decembra 2015. godine, Društvo je imalo 276 zaposlenih radnika (31. decembra 2014: 283 zaposlenih), raznih stručnih profila.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1 Izjava o usklađenosti

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list CG“, br. 69/05, 80/08 i 32/11), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („MRS“) u Crnoj Gori („Sl. list CG“, br. 69/02). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) primjenjuju se za finansijske izvještaje koji obuhvataju period koji počinje sa 1. januarom 2003. godine.

Takođe, Društvo ima obavezu da svoje poslovanje obavlja u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list CG“, br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 6/13), regulativom propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore i ostalom važećom regulativom Crne Gore.

Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prikazivanje finansijskih iskaza“. Pored toga, navedeni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja koja se zahtijevaju u skladu sa MSFI 4 - Ugovori o osiguranju.

Pored toga, računovodstvene politike koje su primjenjene u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja se razlikuju od zahtjeva MSFI primjenljivih na dan 31. decembra 2015. godine, u dijelu objelodanjivanja finansijskih instrumenata u skladu sa zahtjevima MSFI 7 - „Finansijski instrumenti: objelodanjivanja“.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore, MRS i MSFI objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Dakle, samo MSFI i MRS zvanično prevedeni, odobreni i objavljeni od strane Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji zvanični prevod je objavljen 31. decembra 2009. godine i obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Takođe, navedeni prevod ne sadrži prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja.

Shodno navedenom, a imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju finansijskih izvještaja Društva, priloženi finansijski izvještaji se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2 Konsolidacija

Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG", br. 69/05, 80/08, 32/11) privredna društva su dužna da sastavljaju, dostavljaju i objavljuju pojedinačne i konsolidovane finansijske izvještaje kada imaju kontrolu (matična pravna lica) nad jednim ili više pravnih lica (zavisna pravna lica) u skladu sa MRS. Konsolidovani finansijski izvještaji su iskazi ekonomske cjeline koju čine matično i sva zavisna pravna lica.

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju pojedinačne finansijske izvještaje Društva.

Povezana lica čiji je Društvo 100% vlasnik su:

1. Lovćen auto A.D., Podgorica
2. Akcionarsko društvo za osiguranje „Lovćen-životna osiguranja“ Podgorica.

2.3 Pravila procjenjivanja

Pojedinačni finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ukoliko je u računovodstvenim politikama drugačije navedeno. Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

2.4 Zvanična valuta izvještavanja

Pojedinačni finansijski izvještaji prezentovani su u eurima (EUR), koja predstavljaju zvaničnu valutu u Crnoj Gori i izvještajnu valutu Društva. Sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su u hiljadama (EUR 000), osim ukoliko je drugačije navedeno.

2.5 Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija pojedinačnih finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe nekretnina i opreme, procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, fer vrjednovanje finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se ne kotiraju, rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete, rezervisanja za izravnjanje rizika, druga osiguravajuća tehnička rezervisanja, rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade i ostala rezervisanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike date u nastavku Društvo konzistentno primjenjuje u svim periodima prezentiranim u ovim pojedinačnim finansijskim izvještajima.

3.1 Načelo stalnosti poslovanja

Društvo je za godinu koja se završava 31. decembra 2015. godine ostvarilo gubitak u iznosu od EUR 6.550 hiljada (2014: dobit u iznosu od EUR 36 hiljada), dok ukupan akumulirani gubitak sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine iznosi EUR 17.128 hiljada (31. decembra 2014. godine: EUR 10.578 hiljada) što je značajno uticalo na neto kapital Društva koji je bio negativan na navedeni datum i iznosio je EUR 120 hiljada.

U skladu sa navedenim, Društvo na dan 31. decembra 2015. godine ne ispunjava uslove adekvatnosti kapitala. Pored toga, Društvo na navedeni dan ima negativan i garantni kapital koji iznosi EUR 192 hiljade.

Pored toga, u skladu sa Zakonom o osiguranju, osiguravajuće kompanije u Crnoj Gori moraju imati pokriće tehničkih rezervi u iznosu od 100% kako je definisano u Pravilniku o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje (Službeni list Crne Gore 46/13). Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine nema propisanu pokrivenost bruto tehnički rezervi ulaganjima koje na navedeni dan iznose 88,7%.

Zbog nevedenih nepravilnosti, na vanrednoj sjednici Skupštine akcionara koja je održana 8. decembra 2015. godine donijeta je Odluka o povećanju osnovnog kapitala Društva kroz emisiju akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine. Većinski vlasnik Društva Triglav INT, Holdinška družba, d.d., Ljubljana je 22. decembra 2015. godine izvršio uplatu po osnovu povećanja osnovnog kapitala Društva u iznosu EUR 7.505 hiljada.

U skladu sa navedenim, da nije bilo ograničenja koja se odnose na rokove zakonskih procedura registracije povećanja osnovnog kapitala, Društvo bi na dan 31. decembra 2015. godine ispunjavalo uslove za pokriće bruto tehničkih rezervi koje bi iznosilo 111%, odnosno garantni kapital Društva bi iznosio EUR 7.313 hiljada što je takođe u skladu sa zakonskim propisima.

Komisija za hartije od vrijednosti Crne Gore je 21. januar 2016. godine izdala Rješenje broj 02/2E-18/4-16 kojim je potvrđena uspješnost emisija akcija u ukupnom iznosu od EUR 7.505 hiljada (Napomena 25), odnosno 1.501.081 akcija nominalne vrijednosti EUR 5 po akciji. Istog dana emisija akcija je registrovana kod Centralne depozitarne agencije.

Pored gore navedenog, krajnji vlasnik Društva je izdao Pismo podrške u kome je izrazio spremnost da nastavi pružanje finansijske podrške Društvu u toku normalnog poslovanja u periodu od minimum godinu dana od datuma ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Pojedinačni finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u predvidljivoj budućnosti.

3.2 Preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od premija osiguranja i saosiguranja i prihodi od ostalih usluga. Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljenih nadoknada ili potraživanja.

Neto prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja, umanjeni za dio reosiguranja i ispravljeni za promjenu bruto prenosne premije, koja je korigovana za učešće reosiguravača u prenosnoj premiji. Osnov za priznavanje bruto premija osiguranja su fakturisane premije umanjene za iznos poreza.

Prihodi od premija osiguranja se, nakon umanjenja poreza na premiju osiguranja („Sl. list CG”, br. 61/13 i 06/14), priznaju kao prihod, u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju i reosiguranju

Prihodi od drugih poslova osiguranja čine prihodi od provizija od reosiguranja i saosiguranja, prihodi od prodaje zelenih kartona, prihodi od usluge likvidacije šteta i drugi prihodi iz poslova osiguranja.

3.4 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju rashode za štete i ostale troškove, doprinose i rezervisanja.

Neto rashodi za štete su obračunati bruto iznosi šteta (odštete i troškovi procjena), umanjeni za regresna potraživanja i dio reosiguranja i ispravljeni za promjenu bruto rezervi za štete, koje su korigovane za učešće reosiguranja u tim rezervama. Troškovi procjene sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva za slučajevne štete sa sudskim troškovima i troškovima vještaka, a sadrže i troškove naplate regresa.

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju:

- rashode za povećanje ostalih tehničkih rezervi i to: rezervi za izravnanje rizika za osiguranje kredita i rezervi za neistekle rizike;
- direktne i indirektne troškove obuhvata osiguranja koji su iskazani po funkcionalnom principu;
- ostale režijske troškove, koji predstavljaju funkcionalnu grupu troškova;
- ostale rashode iz poslova osiguranja: troškovi nadzornog organa, doprinos za pokriće šteta za nezaštićena i nepoznata vozila, troškove za preventivnu djelatnost, obezvrjeđenje potraživanja, otpise potraživanja i druge rashode iz poslova osiguranja.

3.5 Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi se sastoje od: prihoda od dividendi, prihoda od ulaganja u nepokretnosti, prihoda od kamata, ostali prihodi od finansijskih ulaganja (kursne razlike od finansijskih ulaganja, prihodi od ukidanja obezvrjeđenja finansijskih ulaganja i drugi prihodi od finansijskih ulaganja) i dobiti od otuđenja finansijskih ulaganja. Prihodi od dividendi se priznaju, kada se stekne pravo na uplatu. Prihodi od kamata se priznaju, kada su kamate zarađene.

Finansijski rashodi obuhvataju: amortizaciju ulaganja u sredstva, rashode ulaganja u nepokretnosti, rashode kamata, ostale rashode finansijskih ulaganja (negativne kursne razlike i ostale rashode), gubitke od obezvrjeđenja finansijskih sredstava i gubitke od finansijskih ulaganja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6 Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja

Pod nekretninama, postrojenjima i opremi za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja smatraju se ona sredstva, koja su potrebna za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja: zemljišta, zgrade ili djelovi zgrada i oprema. U opremu se ubraja i sitni inventar sa rokom upotrebe dužim od jedne godine.

Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja, koja ispunjavaju uslove za priznavanje, se kod početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja obuhvata: nabavnu cijenu, uvozne i nepovratne dažbine prilikom kupovine i troškove, koje je moguće pripisati neposredno njegovom osposobljavanju za planirano korišćenje, naročito troškove dovoza i namještanja i procjenu troškova razgrađivanja, odstranjivanja i obnavljanja.

Nakon početnog priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja Društvo koristi model nabavne vrijednosti i vodi ta sredstva po njihovim nabavnim vrijednostima, umanjena za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvrijeđenje.

Amortizacija ovih sredstava se obračunava primjenom proporcionalnog metoda tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe.

Stope amortizacije pojedinih nekretnina postrojenja i opreme određene su u zavisnosti od vijeka korišćenja, koji zavisi od: očekivanog korišćenja sredstava, očekivane fizičke istrošenosti i starenja, očekivane tehničke i tržišne zastarjelosti, očekivanih zakonskih i drugih ograničenja korišćenja.

Vijek korišćenja nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja i izabrani metod amortizacije potrebno je godišnje provjeravati. Ako se utvrdi, da je vijek upotrebe drugačiji od već izabranog, potrebno je promijeniti ili dopuniti Odluku o metodi amortizacije. Efekti takve promjene se obračunaju i iskazuju u finansijskim izvještajima u godini u kojoj je došlo do promjena.

Primjenjene stope amortizacije pojedinih grupa nekretnina postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja su prikazane u sljedećem pregledu:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)
GRAĐEVINSKI OBJEKTI	
1. Poslovne zgrade i poslovne prostorije	1,5 - 3,0
2. Ostali građevinski objekti	2,0 - 4,0
OPREMA, VOZILA I OSTALO	
1. Transportna sredstva	14,29
2. Telefonska i druga oprema za prenos veza	20,00
3. Računari i računarska oprema	30,0
4. Računarske i pisaće mašine	20,0 - 25,0
5. Kancelarijski i ostali namještaj	10,0 - 20,0
7. Oprema za snimanje i umnožavanje	20,0
8. Oprema za čuvanje novca i hartija od vrijednosti	10,0
9. Ostala nepomenuta oprema	12,5 - 25,0

Privremeno se prekida obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja, koja su oštećena zbog više sile ili ih zbog toga nije moguće koristiti. Prekid traje toliko vremena, koliko je potrebno za otklanjanje nastale štete. Privremeni prekid obračuna amortizacije vrši se, ako je vrijeme nemogućnosti korišćenja duže od jednog mjeseca.

Amortizacija nekretnina postrojenja i opreme prestaje, kada je sredstvo razvrstano u sredstva za prodaju ili kada je ukinuto priznavanje sredstva (otuđenje ili ako od njegovog korišćenja ili otuđenja više ne možemo očekivati buduće ekonomske koristi).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6 Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja (nastavak)

Godišnje prilikom zaključenja poslovne godine, procjenjuje se da li postoje indikatori obezvrjeđenja nekretnina, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja.

Kod procjenjivanja, da li postoji indikator obezvrjeđenja, uzima se u obzir sljedeće:

- tržišna vrijednost sredstva zbog protoka vremena smanjila se mnogo više od očekivane;
- javile su se značajne promjene u tehnološkom, tržišnom, privrednom ili pravnom okruženju;
- povećale su se tržišne kamatne stope, a ta povećanja će vjerovatno uticati na diskontnu stopu korišćenu kod obračuna upotrebne vrijednosti i suštinski smanjiti nadoknadivu vrijednost sredstva;
- ostali nagovještaji (dokazi o zastarjelosti ili fizičkoj oštećenosti sredstva, očekivane promjene korišćenja sredstava sa negativnim uticajem na Društvo i drugi indikatori).

Ako postoje takvi indikatori, Društvo mora procijeniti nadoknadivu vrijednost sredstava. Kao nadoknadiva vrijednost uzima se veća od fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje i upotrebne vrijednosti. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost sredstava manja od njegove knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvenu vrijednost sredstva bi trebalo smanjiti na njegovu nadoknadivu vrijednost. Takvo smanjenje je gubitak od obezvrjeđenja, koji se priznaje u bilansu uspijeha.

3.7 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se odnosi na računarske softvere i licence.

Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Društvo primjenjuje model nabavne vrijednosti i vodi nematerijalnu imovinu po nabavnim vrijednostima, umanjenim za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvrjeđenje.

Amortizacija nematerijalne imovine se obračunava primjenom proporcionalnog metoda tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe.

Nematerijalna ulaganja, koja su namijenjena prodaji, se na osnovu Odluke Odbora direktora preraspoređuju u dugoročna sredstva za prodaju po knjigovodstvenoj vrijednosti.

3.8 Investicione nekretnine

Investicione nekretnine se priznaju kao sredstva, kada su ispunjeni sljedeći kriterijumi:

- investicione nekretnine moraju ostvarivati ekonomske koristi;
- investicione nekretnine se koriste za izdavanje u zakup i donose prihode od zakupnine ili se prodaju i ostvaruju dobit;
- investicione nekretnine nijesu namijenjene za prodaju u bliskoj budućnosti u redovnom poslovanju;
- nabavnu vrijednost je moguće pouzdano izmjeriti.

Početno priznavanje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost predstavlja nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove nabavke.

Naknadno priznavanje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za obračunatu amortizaciju i eventualno obezvrjeđenje.

Način amortizacije i obezvrjeđenja investicionih nekretnina je isti kao kod nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja. Procjena obezvrjeđenja vrši se godišnje.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8 Investicione nekretnine (nastavak)

Primjenjene stope amortizacije za investicione nekretnine su prikazane u sljedećem pregledu:

Amortizaciona grupa	Godišnja stopa amortizacije (%)
GRAĐEVINSKI OBJEKTI	
1. Poslovne zgrade i poslovne prostorije	1,5 - 3,0
2. Ostali građevinski objekti	2,0 - 4,0

3.9 Lizing

Određivanje da li je neki aranžman lizing ili sadrži lizing zasniva se na sadržini aranžmana na dan njegovog nastanka: da li ispunjenje aranžmana zavisi od korišćenja posebnog sredstva ili sredstava ili aranžman sadrži pravo na korišćenje tog sredstva.

Finansijski lizing po kome se Društvu suštinski prenose svi rizici i koristi povezani sa vlasništvom nad predmetom lizinga kapitalizuje se na početku lizinga po fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. Minimalna plaćanja lizinga se dijele na finansijski trošak i smanjenje neizmirene obaveze po osnovu lizinga u cilju ostvarenja konstantne periodične kamatne stope na preostali saldo obaveza. Finansijski trošak se iskazuje u bilansu uspeha.

Sredstva uzeta na lizing se amortizuju tokom korisnog vijeka upotrebe. Međutim, ukoliko nije sasvim izvjesno da će Društvo steći pravo vlasništva nad sredstvom do kraja trajanja lizinga, to sredstvo se u potpunosti amortizuje u periodu kraćem od trajanja lizinga ili procjenjenog vijeka trajanja sredstva.

Potraživanja i Obaveze po osnovu operativnog lizinga se priznaju kao prihodi i rashodi u bilansu uspjeha tokom period trajanja lizinga.

3.10 Finansijska sredstva

Finansijska sredstva se kod početnog priznavanja svrstavaju u sljedeće grupe:

- 3.10.1 Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha;
- 3.10.2 Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća;
- 3.10.3 Krediti (pozajmice) i potraživanja;
- 3.10.4 Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju;

Finansijska sredstva se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju finansijskih sredstava koja nisu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, direktne troškove transakcije (naknade plaćene zastupnicima, savjetnicima, berzanskim posrednicima, dažbine berzi i ostale dažbine povezane sa prenosom), a koje proizilaze neposredno iz kupovine ili izdavanja finansijskog sredstva.

Klasifikacija zavisi od namjere za koju su finansijska sredstva pribavljena.

Finansijska sredstva su klasifikovana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kada se hartije od vrijednosti drže u cilju ostvarivanja dobiti po osnovu trgovanja u kratkom vremenskom periodu. Kategorije sredstava raspoloživih za prodaju i ulaganja koja se drže do dospjeća se koriste kada se odnosnom obavezom pasivno upravlja i / ili se ona vrednuje po amortizovanoj vrijednosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10 Finansijska sredstva (nastavak)

3.10.1 *Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha*

Finansijska sredstva utvrđena po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha uključuju:

- Finansijska sredstva za trgovanje: sredstva za koja postoji tržište odnosno za koja se vrijednost može pouzdano izmjeriti.
- Finansijska sredstva, koja se kod priznavanja razvrstavaju u grupu po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha. To su sredstva za koje mora postojati tržište kako bi se njihova vrijednost mogla pouzdano pouzdano izmjeriti.

Nakon početnog priznavanja, ove investicije se ponovo mjere po fer vrijednosti, a efekti vrednovanja i realizovani dobiti i gubici se priznaju u bilansu uspjeha. U bilansu uspjeha se priznaju i sve dobijene dividende i kamate.

3.10.2 *Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća*

Finansijska sredstva, neizvedena sa fiksnim iznosom plaćanja ili iznosom plaćanja koji se može odrediti i fiksnim rokom dospjeća, klasifikuju se kao ona koja se drže do dospjeća ako Društvo ima namjeru i sposobnost da ih drži do dospjeća. Ova ulaganja se pri početnom priznavanju vrednuju po nabavnoj vrijednosti, koja predstavlja fer vrijednost plaćene naknade za nabavku ulaganja. Svi troškovi transakcije nastali pri nabavci su uključeni u nabavnu vrijednost ulaganja.

Nakon početnog vrednovanja, finansijska sredstva koja se drže do dospjeća se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope (EKS). Kamate se priznaju u bilansu uspjeha.

Preračuni finansijskih sredstava koja se drže do dospjeća, koji su izraženi u stranim valutama, priznaju se u finansijskom rezultatu.

Ukoliko se fer vrijednost tih sredstava privremeno poveća ili smanji ispod knjigovodstvene vrijednosti, ta promjena ne utiče na visinu tih sredstava, odnosno te se promjene ne priznaju u poslovnim knjigama.

Sredstava koja su klasifikovana kao sredstva koja se drže do dospjeća nije moguće prodati prije dospjeća ili razvrstati u drugu grupu sredstava.

3.10.3. *Kreditni (pozajmice) i potraživanja*

Nakon početnog vrednovanja, zajmovi i potraživanja se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope (EKS). Kamate se priznaju u bilansu uspjeha.

Kreditni

Kreditni su neizvedena finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Ova sredstva se početno priznaju po nabavnoj vrijednosti, koja je fer vrijednost plaćene naknade za pribavu sredstava. Svi troškovi transakcije nastali prilikom pribave se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva. Kamate se priznaju u poslovnom rezultatu. Preračuni finansijskih ulaganja, koji su izraženi u stranim valutama, priznaju se u finansijskom rezultatu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10 Finansijska sredstva (nastavak)

3.10.3 Krediti (pozajmice) i potraživanja (nastavak)

Potraživanja

Potraživanja svih vrsta se kod početnog priznavanja iskazuju u iznosima, koji proističu iz odgovarajućih isprava, uz pretpostavku, da će biti naplaćena.

Potraživanja, za koja postoji pretpostavka (vjerovatnoća), da neće biti naplaćena u cjelosti ili u određenom roku, iskazuju se kao sumnjiva i sporna potraživanja i vrši se obračun obezvrjeđenja na teret poslovnih rashoda.

Sumnjiva potraživanja su potraživanja, za koja se sumnja, da neće biti izmirena u redovnom roku odnosno u cjelokupnom iznosu. U ta potraživanja uključujemo potraživanja od dužnika, koji su u stečaju, prinudnoj naplati. Sporna potraživanja su potraživanja, za koja je započet sudski postupak.

Potraživanja u stranoj valuti se preračunaju u domaću valutu po kursu na dan nastanka. Kursna razlika, koja nastaje do dana izmirenja ili do dana bilansa stanja, prikazuje se u okviru finansijskih prihoda ili finansijskih rashoda.

3.10.4 *Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju*

Početno priznavanje finansijskih sredstva raspoloživih za prodaju se vrši po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva koja su raspoloživa za prodaju se naknadno mjere po fer vrijednosti, a efekti vrjednovanja se priznaju u kapitalu dok finansijsko sredstvo ne prestaje da se priznaje, kada će akumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat u kapitalu biti priznat u bilansu uspjeha, ili dok se ne odredi da je finansijsko sredstvo obezvrjeđeno, kada se akumulirani gubitak priznaje u bilansu uspjeha iako priznavanje finansijskog sredstva nije prestalo.

Ulaganja u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti odmjeravaju se po nabavnoj vrijednosti.

Preračuni finansijskih sredstava, koji su izraženi u stranim valutama, koja se utvrđuju po fer vrijednosti, priznaju se neposredno u kapitalu. Finansijska ulaganja u instrumente kapitala, izražene u stranim valutama, koji se utvrđuju po nabavnoj vrijednosti, ne preračunavaju se.

Društvo ima u toj grupi razvrstana sljedeća finansijska sredstva:

- instrumenti kapitala koji nisu razvrstane u druge grupe sredstava,
- dužničke hartije od vrijednosti (tržišne), koje nijesu razvrstane u finansijska sredstva u posjedu do dospjeća za plaćanje i u pozajmice.

3.10.5 *Izvedeni finansijski instrumenti*

Društvo sa stanjem na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2015. godine nema izvedene finansijske instrumente.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10 Finansijska sredstva (nastavak)

3.10.6 Finansijska ulaganja u zavisna i pridružena društva

Finansijska ulaganja u kapitalne instrumente zavisnih društava se u pojedinačnim finansijskim izvještajima obračunavaju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za nastalo obezvrjeđenje.

Dividende, koje su ostvarene u zavisnim i pridruženim društvima, priznaju se u poslovnom rezultatu, kada se stekne pravo na plaćanje.

3.10.7 Obezvrjeđenje finansijskih sredstava

Društvo kvartalno, a najmanje jednom godišnje, prilikom zaključenja poslovne godine utvrđuje, da li postoje nepristrasni indikatori obezvrjeđenja finansijskih sredstava. Pod nepristrasnim indikatorima obezvrjeđenja smatraju se: neplaćanje kamate ili glavnice, značajne finansijske teškoće izdavaoca, vjerovatnoća stečaja ili finansijske reorganizacije izdavaoca, nestanak aktivnog tržišta zbog finansijskih teškoća i drugi značajni podaci, koji ukazuju, da postoji mjerljivo smanjenje ocijenjenih budućih novčanih tokova, uključujući privredne prilike u zemlji ili lokalnom okruženju izdavaoca.

Kod instrumenata kapitala se kao nepristrasni indikator obezvrjeđenja uzima:

- statutarne promjene kao što su stečaj, likvidacija;
- značajno smanjenje fer vrijednosti ispod nabavne vrijednosti za 40% i više;
- dugotrajno smanjenje fer vrijednosti neprekidno 9 mjeseci od dana kada se kapitalnim instrumentima fer vrijednost prvi put smanjila ispod nabavne vrijednosti i ostala niža cijeli period od 9 mjeseci i istovremeno se umanjila za više od 10% nabavne vrijednosti.

Kod dužničkih hartija od vrijednosti se kao nepristrasni dokaz o slabljenju uzima:

- statutarne promjene kao što su stečaj, likvidacija;
- kašnjenja u plaćanju i drugi značajni negativni događaji, povezani sa kreditnom sposobnošću izdavaoca.

Ako postoje dokazi (ispunjeni gore navedeni uslovi), finansijsko sredstvo bi trebalo obezvrijediti.

Za potraživanja iz poslova osiguranja od osiguranika, koji su pravna lica, u grupi osiguranja imovine, oblikuju se obezvrjeđenje na osnovu sljedećih kriterijuma:

Za veće osiguranike – pravna lica koji imaju potraživanja veća od 1% garantne rezerve formira se ispravka vrijednosti na osnovu ocjena finansijskog položaja i platežne sposobnosti, pri čemu se osiguranik svrstava u grupe od A do D uz uvažavanje broja dana kašnjenja u plaćanju.

Za ostale osiguranike – pravna lica koji imaju potraživanja manja od 1% garantne rezerve, obezvrjeđenje potraživanja se formira u zavisnosti od starosne strukture potraživanja na sljedeći način:

Starosna struktura	Procenat ispravke potraživanja
Nedospjela i dospjela do 90 dana	0 %
Dospjela od 91 do 180 dana	25 %
Dospjela od 181 do 270 dana	50 %
Dospjela od 271 do 365 dana	75 %
Dospjela preko 365 dana	100 %

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10 Finansijska sredstva (nastavak)

3.10.7 Obezvrijeđenje finansijskih sredstava (nastavak)

Navedene ispravke vrijednosti mogu se povećati, ukoliko postoje podaci o neispunjavanju obaveza osiguranika prema Društvu u proteklim godinama. U tom slučaju je potrebno dati pismeno obrazloženje.

Kod potraživanja od pravnih lica, kod kojih je objavljen stečajni postupak, bez obzira na starost potraživanja, obezvrijeđenje formira se u visini od 100% iznosa potraživanja. Isto važi za potraživanja po osnovu sudske naplate. Kod potraživanja od pravnih lica, kod kojih je uvedeno prinudno poravnanje, obezvrijeđenje se formiraju do visine poznatog procenta koji će biti otpisan nakon okončanja postupka.

Za potraživanja iz poslova osiguranja od osiguranika, koji su fizička lica, u grupi osiguranja imovinskog osiguranja, obezvrijeđenje se formiraju na osnovu istih kriterijuma kao za pravna lica koja imaju potraživanja manja od 1% garantovane rezerve.

3.11 Kapital

Kapital Društva čini: akcijski kapital, revalorizacije i druge rezerve, akumulirani gubitak prethodnih godina i dobit tekuće godine.

Adekvatnost kapitala

Na osnovu Zakona o osiguranju („Službeni list CG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 6/13) kapital društva za osiguranje čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke. Garantni kapital čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala.

Osnovni kapital društva za osiguranje čine:

- 1) uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranja, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja;
- 3) rezerve iz dobiti;
- 4) prenesena dobit iz prethodnih godina.

Obračunati osnovni kapital umanjuje se za:

- 1) otkupljene sopstvene akcije;
- 2) nematerijalnu imovinu;
- 3) preneseni gubitak i gubitak tekuće godine;
- 4) razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete.

Dopunski kapital društva za osiguranje čine:

- 1) akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) podređeni dužnički instrumenti;
- 3) rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama;
- 4) druge kategorije.

Druge kategorije dopunskog kapitala su:

- 1) revalorizacije rezerve imovine koje ne ulaze u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11 Kapital (nastavak)

Adekvatnost kapitala (nastavak)

Društvo za osiguranje može u obračun dopunskog kapitala uključiti druge kategorije samo na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Iznos dopunskog kapitala ne može prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala.

Prilikom obračuna kapitala društva za osiguranje, zbir osnovnog i dopunskog kapitala umanjuje se za sljedeće odbitne stavke:

- 1) udjele u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, bankama, brokerskim i dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava;
- 2) ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava;
- 3) akcije koje se ne kotiraju na organizovanom tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.

3.12 Garantni kapital

Garantni kapital čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo za osiguranje dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanim ovim Zakonom o osiguranju.

3.13 Ostala dugoročna rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili preuzetu) koja je rezultat prošlih događaja, gdje je vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban da se izimiri obaveza i može se dati pouzdana procjena iznosa obaveze.

Rezervisanja se oblikuju za sljedeće namjene:

- za jubilarne nagrade
- - za otpremnine kod odlaska u penziju.

Vrijednost rezervisanja mora biti istovjetna sadašnjoj vrijednosti izdataka, koji su po očekivanju neophodni za izmirenje obaveze.

Ova rezervisanja se knjiže na osnovu aktuarskih obračuna.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14 Bruto tehničke rezerve

Formiranje tehničkih rezervi je propisano Zakonom o osiguranju, njegovim podzakonskim aktima i internim pravilnicima.

Društvo mora za sve poslove osiguranja, koje obavlja, formirati odgovarajuće tehničke rezerve, koje su namijenjene pokriću budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika, koji proizilaze iz poslova osiguranja koje obavlja, kao što su .

- rezerve za prenosne premije,
- rezervisanja za štete,
- rezerve za izravnanje rizika za osiguranje kredita i
- rezervacije za neistekle rizike.

Detaljnija pravila i minimalne standarde za obračun tehničkih rezervi, propisuje Agencija za nadzor osiguranja Crne Gore.

U skladu sa Zakonom o osiguranju i propisima Agencije za nadzor osiguranja Društvo je sastavilo pravilnike za formiranje svih potrebnih tehničkih rezervi koje proizilaze iz poslovanja Društva.

3.15 Tekući i odloženi porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list CG" br. 65/01, 12/02, 80/04, 40/08, 40/11, 14/12, 61/13). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG“, br. 80/04, br.40/08, br..86/09, 40/11, 14/12, 61/13).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Međutim, ukoliko odloženi porez na dobit, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvo ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata.

Odloženi porez na dobit se odmjerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Odloženi porezi su obračunati primjenom stope od 9%.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16 Primanja zaposlenih

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Troškovi penzija i ostalih naknada nakon penzionisanja

U Društvu ne postoji penzioni fond niti naknade zaposlenima nakon penzionisanja i stoga nema obaveze u tom smislu. Isto tako, Društvo nema obavezu da obezbjeđuje buduće naknade sadašnjim ni bivšim zaposlenima, već sve naprijed navedeno sprovodi u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju CG ("Sl. list CG", br. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04, 81/04, 29/05, 14/07, 47/07, 12/07, 13/07, 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 73/10, 40/11, 66/12).

Ostala primanja zaposlenih

Društvo obezbjeđuje zaposlenima, primjenom Kolektivnog ugovora, jubilarne nagrade, regres za korišćenje godišnjeg odmora, sredstva za zimnicu, naknade toplog obroka i prevoza, obezbjeđuje pomoć zaposlenima, na predlog Sindikata, u propisanim slučajevima, po odluci Izvršnog direktora Društva.

Otpremnine

Saglasno Kolektivnom ugovoru, zaposlenima se isplaćuje otpremnina prilikom odlaska u penziju ili najkasnije u roku od 30 dana od dana odlaska u penziju.

Otpremnina se isplaćuje i u slučajevima prestanka potrebe za radom zaposlenih, kada se posebnom odlukom nadležnog organa u Društvu utvrđuje Program ostvarivanja prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba (višak radnika). Kao poseban vid otpremnine postoji davanje u slučaju sporazumnog raskida radnog odnosa, kao način podsticanja smanjenja broja zaposlenih, uz njihovu saglasnost. U svim navedenim slučajevima isplatom otpremnine prestaju materijalne ili bilo kakve druge obaveze Društva prema zaposlenima koji su primili otpremninu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

4.1 Rizik osiguranja

Rizike koji svaki od ugovora o osiguranju nosi čine mogućnost da se osigurani događaj desi, kao i neodređenost iznosa odštete koji se po tom osnovu traži. Po samoj prirodi ugovora o osiguranju, ovaj rizik zavisi od slučajnosti i zbog toga je nepredvidiv.

4.2 Rizik osiguranja lica

Učestalost i težina šteta zavisi od nekoliko činilaca. Najznačajniji su povišeni nivo naknade po osnovu štete nastale usled izloženosti rizicima od povreda ili bolesti. Društvo upravlja ovim rizicima strategijom osiguranja, odgovarajućim ugovorima o reosiguranju i proaktivnim odnosom prema štetama.

4.3 Ugovori o osiguranju imovine

U vezi sa ugovorima o osiguranju imovine Društvo je izloženo rizicima od teže prirodne nepogode (poplave, olujnih vjetrova itd.), i rizicima od šteta za požare i kvarove opreme osiguranika. Za određene vrste ugovora Društvo ima ograničen broj šteta koje po polisi isplaćuje ili ograničenu ukupnu sumu koju isplaćuje po polisi u toku godine.

4.4 Tržišni rizik

Poslovanje Društva izloženo je različitim finansijskim rizicima. Tržišni rizik obuhvata rizik od deviznih kolebanja, rizik kamatnih stopa, fer vrijednosti i rizik cijena. Cjelokupan program upravljanja rizikom usmjeren je na nepredvidivost finansijskih tržišta i nastoji da svede na minimum potencijalne negativne uticaje na finansijsko poslovanje Društva. Upravljanje rizikom obavlja Rukovodstvo na osnovu politika koje odobri Odbor direktora. Odbor direktora donosi, u pisanoj formi, osnovna pravila za sveukupno upravljanje rizikom, kao i politike, takođe u pisanoj formi, koje obuhvataju posebne oblasti kao što su devizni rizik, kamatni rizik, kreditni rizik i ulaganje viška likvidnih sredstava.

Društvo nije izloženo deviznom riziku. Devizni rizik proističe iz obračuna i uplata šteta u inostranstvu i aktuelnih priznatih obaveza.

Devizni rizik se javlja kada se buduće trgovinske transakcije i priznata sredstva i obaveze denominuju u valuti koja nije funkcionalna valuta Društva. Rukovodstvo je zaduženo da rukovodi neto pozicijom u svakoj stranoj valuti.

4.5 Kreditni rizik

Društvo nema značajne koncentracije kreditnog rizika. Učesnici u poslu i gotovinske transakcije su ograničeni na finansijske institucije visokog kreditnog kvaliteta. Društvo ima politike kojima se ograničava obim kreditnog izlaganja prema svakoj pojedinačnoj finansijskoj instituciji.

Društvo je izloženo kreditnom riziku, koji predstavlja rizik da suprotna strana neće biti sposobna da plati pun iznos duga po dospeljeću. Područja u kojima je Društvo izloženo kreditnom riziku su:

- udio reosiguravača u obavezama po osnovu osiguranja,
- potraživanja od reosiguravača po osnovu već isplaćenih šteta,
- potraživanja od potpisnika ugovora o osiguranju,
- potraživanja od posrednika pri osiguranju.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.6 Rizik promjene kursa

Društvo se izlaže riziku promjene kursa kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjene u kursu stranih valuta.

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Kako Društvo većinu transakcija obavlja u EUR valutni rizik je minimalan

4.7 Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dovoljnog iznosa novčanih sredstava i hartija od vrijednosti namijenjenih prodaji, raspoloživost finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih obaveza i mogućnosti da se izravna pozicija na tržištu.

4.8 Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj (fer) vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva procjenjuje rizike i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši obezvrjeđenje.

Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim pojedinačnim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. PRIHOD OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

U hiljadama EUR

			2015.
Vrste osiguranja	Bruto premija	Udio sa/re- osiguranja	Neto premija
Osiguranje nezgode	6.418	(183)	6.235
Zdravstveno osiguranje	396	-	396
Osiguranje kopnenih motornih vozila - kasko	2.435	(259)	2.176
Osiguranje šinskih vozila	140	(109)	31
Osiguranje aviona - kasko	410	(368)	42
Osiguranje plovila - kasko	213	(224)	(11)
Osiguranje prevoza robe	116	(90)	26
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	2.228	(1.549)	679
Ostala imovinska osiguranja	4.010	(3.009)	1.001
Osiguranje odg. od korišćenja motornih vozila	11.789	(673)	11.116
Osiguranje odgovornosti od korišćenja letilica	57	(58)	(1)
Osiguranje odgovornosti od korišćenja plovila	90	(73)	17
Opšte osiguranje od odgovornosti	637	(448)	189
Osiguranje jemstva	32	(6)	26
Osiguranje finansijskih gubitaka	65	(62)	3
Osiguranje pravne zaštite	11		11
Osiguranje pomoći na putu	194	(2)	192
Ukupno	29.241	(7.113)	22.128

U hiljadama EUR

			2014.
Vrste osiguranja	Bruto premija	Udio sa/re- osiguranja	Neto premija
Osiguranje nezgode	6.295	(32)	6.263
Zdravstveno osiguranje	386	-	386
Osiguranje kopnenih motornih vozila - kasko	2.102	(72)	2.030
Osiguranje šinskih vozila	181	(138)	43
Osiguranje aviona - kasko	349	(277)	72
Osiguranje plovila - kasko	254	(230)	24
Osiguranje prevoza robe	215	(151)	64
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	2.038	(1.947)	91
Ostala imovinska osiguranja	2.478	(1.469)	1.009
Osiguranje odg. od korišćenja motornih vozila	11.174	(518)	10.656
Osiguranje odgovornosti od korišćenja letilica	75	(71)	4
Osiguranje odgovornosti od korišćenja plovila	95	(78)	17
Opšte osiguranje od odgovornosti	640	(434)	206
Osiguranje kaucija	18	(1)	17
Putno osiguranje	2	(1)	1
Osiguranje različitih finansijskih gubitaka	1	-	1
Osiguranje pomoći na putu	164	-	164
Ukupno	26.467	(5.419)	21.048

6. NETO PRIHODI OD OSTALIH USLUGA

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja Naplaćena sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu premija (napomena 18.2)	1.453	1.231
	<u>22</u>	<u>22</u>
Ukupno	<u>1.475</u>	<u>1.253</u>

Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja uključuju sljedeće vrste usluga:

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Prihodi prodaje zelenih kartona	479	437
Prihodi od usluga procjene šteta	74	48
Prihodi od provizija reosiguranja	825	665
Prihodi od provizija saosiguranja	<u>75</u>	<u>81</u>
Ukupno	<u>1.453</u>	<u>1.231</u>

7. RASHODI NAKNADA ŠTETA

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Obračunate bruto naknade šteta	(13.362)	(14.962)
Troškovi vezani za isplatu šteta	(1.347)	(1.379)
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja	245	409
Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja, reosiguranja i retrocesija	(73)	(94)
Umanjenje za udio saosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta	2.210	1.628
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)	(2.569)	1.696
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio (+/-)	2.436	(871)
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete (+/-)	(973)	478
Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta	<u>(349)</u>	<u>54</u>
Ukupno	<u>(13.782)</u>	<u>(13.041)</u>

7. RASHODI NAKNADA ŠTETA (nastavak)

U hiljadama EUR		2015.	
Vrste osiguranja	Bruto štete	Udio reosiguranja	Neto štete
Osiguranje nezgode	6.199	(614)	5.585
Zdravstveno osiguranje	260		260
Osiguranje kopnenih motornih vozila - kasko	1.699	(177)	1.522
Osiguranje plovila - kasko	1		1
Osiguranje prevoza robe	1		1
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	505	(174)	331
Ostala imovinska osiguranja	1.130	(568)	562
Osiguranje odg. od korišćenja motornih vozila	4.767	(586)	4.181
Osiguranje marine	7		7
Opšte osiguranje od odgovornosti	117	(70)	47
Ostala osiguranja	23	(21)	2
Ukupno	14.709	(2.210)	12.499

U hiljadama EUR		2014.	
Vrste osiguranja	Bruto štete	Udio reosiguranja	Neto štete
Osiguranje nezgode	6.080	(40)	6.040
Zdravstveno osiguranje	264	-	264
Osiguranje kopnenih motornih vozila - kasko	1.712	(9)	1.703
Osiguranje šinskih vozila	178	(163)	15
Osiguranje aviona - kasko	1.149	(596)	553
Osiguranje plovila - kasko	1.040	(464)	576
Osiguranje prevoza robe	5.687	(170)	5.517
Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	207	(186)	21
Ostala imovinska osiguranja	24	-	24
Ukupno	16.341	(1.628)	14.713

8. PROMJENE NETO TEHNIČKIH REZERVISANJA

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Promjene drugih tehničkih rezervisanja	(215)	129
Ukupno	(215)	129

Promjene drugih tehničkih rezervisanja na dan 31. decembra 2015. i 31. decembra 2014. godine se odnose na promjene rezervisanja za neistekle rizike.

9. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Troškovi za preventivu	1.171	918
Garantni fond	343	375
Troškovi nadzornog organa	262	280
Troškovi obezvrjeđenja potraživanja (napomena 18.2)	888	114
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	50	-
Ukupno	2.714	1.687

10. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

10.1 Troškovi sticanja osiguranja

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Troškovi pribave osiguranja	1.646	1.429
Amortizacija	250	240
Zarade zaposlenih	1.358	1.274
Troškovi socijalnog i penzijskog osiguranja	914	836
Ostali troškovi rada	193	31
Troškovi usluga fizičkih lica koji ne obavljaju djelatnost	42	40
Troškovi reprezentacije, reklame, sajmova	945	1.075
Troškovi materijala i energije	330	378
Troškovi usluga održavanja	186	194
Troškovi intelektualnih usluga	36	37
Dažbine koje ne zavise od poslovnog rezultata	15	14
Troškovi usluga saobraćaja i veza	94	104
Troškovi premije osiguranja	74	88
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	9	22
Zakupnine	179	171
Troškovi usluga stručnog obrazovanja	6	16
Ostali troškovi usluga	253	189
Ukupno	6.530	6.138

10.2 Troškovi rada

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih	848	824
Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	617	590
Drugi troškovi rada	290	6
	1.755	1.420

10.3 Materijalni troškovi

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Troškovi kancelarijskog materijala	35	33
Troškovi energije	39	41
Drugi troškovi materijala	4	2
	78	76

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

10. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (nastavak)

10.4 Ostali troškovi usluga

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Troškovi konsultantskih usluga	365	204
Zakupnine	12	2
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	40	46
Premije osiguranja	65	53
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	137	101
Troškovi drugih usluga	231	273
Ukupno	850	679

11. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi:		
- Prihodi od kamata	747	425
- Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	29	136
- Kamate finansijski lizing	58	61
- Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku	14	4
- Prihodi od zakupa investicionih nekretnina	197	196
- Dobici od prodaje investicionih nekretnina	48	17
	1.093	840
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi:		
- Rashodi kamata po kreditima- maticna kompanija	(413)	(51)
- Amortizacija investicionih nekretnina (Napomena 16.5)	(93)	(92)
- Neposredni poslovni rashodi investicionih nekretnina	(6)	(4)
- Kamate finansijski lizing	(6)	(2)
- Obezvrjeđene vrijednosti investicionih nekretnina (Napomena 15 i 16.5)	(1.260)	-
- Ostali rashodi ulaganja	(14)	(11)
	(1.792)	(160)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	(699)	680
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	212	594
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi:		
- Obezvrjeđenje vrijednosti ulaganja u kapital povezanih pravnih lica (napomena 16.6)	(2.200)	(1.300)
- Obezvrjeđene vrijednosti nekretnina (Napomena 15 i 16.5)	(709)	-
- Ostali neposlovni i vanredni rashodi	(74)	(29)
	(2.983)	(1.329)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	(2.771)	(735)
Ukupno	(3.470)	(55)

11. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA (nastavak)

Obezvrjeđenje vrijednosti ulaganja u kapital povezanih pravnih lica za godinu završenu 31. decembra 2015. godine u iznosu EUR 2.200 hiljada odnosi se na obezvrjeđenje vrijednosti plasmana u povezano pravno lice "Lovćen auto" A.D., Podgorica u iznosu EUR 2.200 hiljada (napomena 16).

12. POREZ NA DOBIT

12.1 Komponente poreza na dobit

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Porez na dobit – tekući porez	-	2
Porez na dobit – odloženi porez	(13)	78
Ukupno	(13)	80

12.2 Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama EUR	2015.	2014.
(Gubitak)/Dobitak u bilansu uspjeha prije oporezivanja	(6.563)	116
Poreska stopa 9%	(591)	10
Troškovi koji se ne priznaju u poreske svrhe	84	70
Obezvrjeđenja i rashodovanja koja se ne priznaju za obračun poreske amortizacije	375	-
Nepriznati poreski kredit	171	33
Ostale promjene	(26)	(33)
Ukupno	13	80
Efektivan poreska stopa	0%	70%

12.3 Odložene poreske obaveze i sredstva

Odložene poreske obaveze odnose se na privremene razlike između osnovice po kojoj se nematerijalna ulaganja, nekretnine postrojenjima i oprema i investicionim nekretninama priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u pojedinačnim finansijskim izvještajima Društva.

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Privremene razlike na nematerijalnim ulaganjima, opremi i investicionim nekretninama	(372)	(385)
Odložene poreska sredstva	7	-
Odložene poreske obaveze	(4)	(27)
	(369)	(412)

12. POREZ NA DOBIT (nastavak)

12.3 Odložene poreske obaveze i sredstva (nastavak)

Kretanja na odloženim poreskim obavezama po osnovu privremenih razlika na nematerijalnim ulaganjima, opremi i investicionim nekretninama su prikazana u pregledu koji slijedi:

(U hiljadama EUR)	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Stanje na početku godine	(385)	(307)
Obračunati odloženi porez u toku godine	<u>13</u>	<u>(78)</u>
Stanje na kraju godine	<u><u>(372)</u></u>	<u><u>(385)</u></u>

12.4 Nepriznata odložena poreska sredstva

Nepriznata odložena poreska sredstva koja su povezana se poreskim gubicima i koja se mogu koristiti u narednih pet godina, a koja nisu priznata zbog neizvjesnosti vezanih za pitanje da li će na raspolaganju biti dovoljno dobiti da apsorbuje akumulirane poreske gubitke po godinama nastanka i isteka prikazani su u sljedećem pregledu:

(U hiljadama EUR)			
Godina nastanka	Godina isteka	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
2010	2016	372	372
2014	2019	33	33
2015	2020	<u>171</u>	<u>-</u>
		<u><u>576</u></u>	<u><u>405</u></u>

13. ZARADA PO AKCIJI

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
(Gubitak)/ Dobit za godinu u hiljadama EUR	(6.550)	36
Ponderisani prosječni broj akcija	<u>327.553</u>	<u>327.553</u>
Zarada po akciji u EUR	<u><u>(19,9968)</u></u>	<u><u>0,10990</u></u>

14. NEMATERIJALNA IMOVINA

Nematerijalna ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine se odnose na softvere i licence. Kretanje na nematerijalnim ulaganjima za godine završene 31. decembra 2015. i 2014. prikazano je u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Nabavna vrijednost		
Stanje, 1. januara	1.108	1.069
Nove nabavke	25	39
Stanje, 31. decembra	<u>1.133</u>	<u>1.108</u>
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 1. januara	1.010	982
Amortizacija	26	28
Stanje, 31. decembra	<u>1.036</u>	<u>1.010</u>
Neto sadašnja vrijednost na dan 31. decembra	<u>97</u>	<u>98</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

15. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA ZA NEPOSREDNO OBAVLJANJE
DJELATNOSTI OSIGURANJA

U hiljadama EUR

	<u>Zemljište</u>	<u>Građevinski objekti</u>	<u>Oprema</u>	<u>Investicije u toku</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrijednost					
Stanje, 1. januara 2014.	97	9.059	3.144	3	12.303
Nove nabavke	-	23	477	-	500
Umanjenja - ostalo	-	-	(61)	(1)	(62)
Stanje, 31. decembra 2014.	97	9.082	3.560	2	12.741
Nove nabavke	-	15	38	314	666
Prenos sa investicija u toku	-	-	299	(299)	-
Reklasifikacija (Napomena 16)	-	(66)	-	-	(66)
Smanjenja	-	-	(82)	-	(82)
Stanje, 31. decembra 2015.	97	9.031	3.815	17	12.960
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januara 2014.	-	2.053	2.379	-	4.432
Amortizacija	-	134	304	-	438
Smanjenja	-	-	(58)	-	(58)
Stanje, 31. decembra 2014.	-	2.187	2.625	-	4.812
Amortizacija	-	136	328	-	464
Reklasifikacija (Napomena 16)	-	(10)	-	-	(10)
Smanjenja	-	-	(54)	-	(54)
Stanje, 31. decembra 2015.	-	2.314	2.898	-	4.812
Neto sadašnja vrijednost					
Stanje, 31. decembra 2014.	<u>97</u>	<u>6.895</u>	<u>935</u>	<u>2</u>	<u>7.929</u>
Stanje, 31. decembra 2015.	<u>97</u>	<u>6.718</u>	<u>916</u>	<u>17</u>	<u>7.748</u>

16. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi		
- Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti	14.379	15.194
- Akcije	588	614
- Dugoročni depoziti	800	1.300
- Ostala dugoročna finansijska ulaganja	176	173
- Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	5.158	6.872
- Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina – finansijski lizing	2.009	2.080
	<u>23.110</u>	<u>26.233</u>
Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva	1.330	1.330
Ukupno	<u>24.440</u>	<u>27.563</u>

16.1 Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Obveznice države Crne Gore	14.379	15.194
Ukupno	<u>14.379</u>	<u>15.194</u>

Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu EUR 14.379 hiljada (31. decembra 2014. godine: EUR 15.194 hiljada) odnose se na obveznice koje je izdalo Ministarstvo finansija Crne Gore u iznosu od EUR 1.365 hiljada, čiji je rok dospjeća 9. decembra 2016. godine, odnosno EUR 11.264 hiljada čiji je rok dospjeća 20 maj 2019. godine i 1.750 hiljada sa rokom dospjeća 18. marta 2020. godine. Obveznice nose prinosa od 5,95% p.a. uvećan za tromesečni euribor, 5,375% i 3,875% na godišnjem nivou redom. Ukupna nominalna vrijednost obveznica na dan 31. decembra 2015. godine iznosi EUR 14.163.

16.2 Akcije

Ulaganja u kapital drugih pravnih lica – akcije na dan 31. decembra 2015. godine i 31. decembra 2014. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

U hiljadama EUR	Procenat učešća	31.12.2015.	31.12.2014.
Prva banka Crne Gore – osnovana 1901 A.D., Podgorica	2,3181	475	486
Invest banka Montenegro A.D., Podgorica	0,2895	44	44
Societe Generale banka Montenegro A.D., Podgorica	0,0982	25	23
Akcionarsko društvo za reosiguranje Dunav RE, Beograd – Republika Srbija	0,7780	30	47
Crnagoracoop		13	13
NLB Montenegro banka A.D., Podgorica, Luka Bar	0,0061	1	1
Ukupno		<u>588</u>	<u>614</u>

16. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

16.3 Dugoročni depoziti kod banaka prikazani su u pregledu koji slijedi:

U hiljadama EUR	Period dospjeća	Kamatna stopa (%)	31.12.2015.	31.12.2014.
Societe Generale banka Montenegro A.D., Podgorica	29.12.2018.	2,35	800	800
Atlas banka AD. Podgorica	2.10.2016.	4,8-5	-	300
Komercijalna banka AD.Budva	19.12.2016.	3,2	-	200
Ukupno			800	1.300

16.4 Ostala dugoročna finansijska ulaganja

Takođe, ostala dugoročna finansijska ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine uključuju umjetnička djela u iznosu EUR 176 hiljada.

16.5 Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja

U hiljadama EUR	Zemljište	Građevinski objekti	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje, 1. januara 2014.	1.889	5.979	134	8.002
Povećanje	-	428	-	428
Prodaja	-	(124)	-	(124)
Stanje, 31. decembra 2014.	1.889	6.283	134	8.306
Povećanje	-	404	23	427
Reklasifikacija (Napomena 15)	-	66	-	66
Prodaja	-	(278)	-	(278)
Stanje, 31. decembra 2015.	1.889	6.475	157	8.521
Ispravka vrijednosti				
Stanje, 1. januara 2014.	631	735	-	1.366
Obezvrjeđenje	-	-	-	--
Prodaja	-	(24)	-	(24)
Amortizacija	-	92	-	92
Stanje, 31. decembra 2014.	631	803	-	1.434
Obezvrjeđenje (Napomena 11)	859	1.069	-	1.928-
Reklasifikacija (Napomena 15)	-	10	-	10
Prodaja	-	(102)	-	(102)
Amortizacija (Napomena 11)	-	93	-	93
Stanje, 31. decembra 2015.	1.490	1.873	-	3.363
Neotpisana vrijednost				
Stanje, 31. decembra 2014.	1.258	5.480	134	6.872
Stanje, 31. decembra 2015.	399	4.602	157	5.158

16. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

Pregled neto ostvarenog rezultata po osnovu investicionih nekretnina prikazan je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Prihodi od izdavanja investicionih nekretnina	197	196
Rashodi poreza na imovinu	(30)	(30)
Amortizacija investicionih nekretnina	(93)	(92)
Ukupno	74	74

16.6 Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina – finansijski lizing

Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina od fizičkih lica na dan 31. decembra 2015. i 31. decembra 2014. godine u cjelosti se odnose na prodane investicione nekretnine – stambene objekte u Nikšiću u skladu sa ugovorima o prodaji nepokretnosti kojima je precizirano sljedeće:

- plaćanje se vrši u jednakim mjesečnim ratama;
- period otplate je od 10 do 20 godina;
- prosječna interna stopa prinosa iznosi 3% na godišnjem nivou;

nakon naplate posljednje rate, vlasništvo nad stambenim objektima prelazi na kupca.

U pregledu koji slijedi prikazana su dugoročna potraživanja sa stanjem na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine:

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Dugoročna potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	2.168	2.282
Minus: Tekuće dospjeće (Napomena 18.6)	(159)	(202)
	2.009	2.080

Dospjeće dugoročnih potraživanja po osnovu lizinga sa stanjem na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine prikazano je u narednoj tabeli:

	31.12.2015.	31.12.2014.
- do jedne godine	159	152
- od jedne do dvije godine	122	119
- od dvije do tri godine	126	122
- od tri do četiri godine	129	125
- od četiri do pet godina	132	129
- od pet godina do deset godina	667	662
- od deset do petnaest godina	678	678
- od petnaest do dvadeset godina	155	295
	2.168	2.282

16. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA (nastavak)

16.7 Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva

Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva odnose se na sljedeća ulaganja:

U hiljadama EUR	Procenat učešća	31.12.2015.	31.12.2014.
Akcionarsko društvo za osiguranje Lovćen-životna osiguranja, Podgorica	100%	1.280	1.280
Lovćen auto A.D., Podgorica	100%	7.200	5.000
Nacionalni biro osiguravača Crne Gore	16,67%	50	50
		<u>8.530</u>	<u>6.330</u>
Ispravka vrijednosti:		<u>(7.200)</u>	<u>(5.000)</u>
Ukupno		<u><u>1.330</u></u>	<u><u>1.330</u></u>

Dana 30. decembra 2010. godine Društvo je zaključilo ugovor o prenosu portfelja sa Akcionarskim društvom za osiguranje „Lovćen - životna osiguranja“, Podgorica broj 03-371/30, a 25. januara 2011. godine i aneks Ugovora broj 03-371/30-1 po kome je utvrđen prenos portfelja u skladu sa Zakonom o osiguranju (Sl. list CG, br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10 i 40/11). Ovim Ugovorom i Aneksom je definisan prenos sredstava tehničkih rezervi u iznosu EUR 3.386 hiljada koja su se sastojala od prenosnih premija u iznosu EUR 1 hiljadu, rezervisanih šteta u iznosu od EUR 305 hiljada i matematičke rezerve u iznosu od EUR 3.080 hiljada, kao i plasmana tehničkih rezervi u iznosu od EUR 3.386 hiljada.

U skladu sa Rješenjem o davanju saglasnosti za prenos portfelja broj 03-1116/3-10 od 31. januara 2011. godine, Agencija za nadzor osiguranja je dala saglasnost Društvu za prenos portfelja životnih osiguranja na akcionarsko društvo za osiguranje „Lovćen - životna osiguranja“ Podgorica.

Na dan 31. decembra 2015. godine, akcijski kapital Lovćen auto A.D., Podgorica je bio sastavljen od 720.000 običnih akcija nominalne vrijednosti od EUR 10 tj. EUR 7.200 hiljada (31. decembra 2014. godine: EUR 5.000 hiljada).

Društvo je Odlukom Odbora Direktora br. 01-1384/1 od 03. decembra 2015. godine izvršilo dokapitalzaciju Lovćen auta A.D., Podgorica konverzijom dospjelih nenaplativih potraživanja Društva, odnosno obaveza Lovćen auto A.D., Podgorica prema Društvu.

U decembru 2015. godine, Lovćen auto A.D., Podgorica je registrovalo novu emisiju akcija. Ukupan iznos konverzije obaveza u kapital iznosio je EUR 2.200 hiljada. Komisija za hartije od vrijednosti donijela je Odluku 02/6e-20/2-15 o uspjehu emisije akcija putem konverzije obaveza 28. decembra 2015. godine.

17. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Kratkoročna finansijska ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine prikazana su u pregledu koji slijedi:

U hiljadama EUR	Period		Kamatna	
	dospjeća	stopa (%)	31.12.2015.	31.12.2014.
Crnogorska komercijalna banka A.D., Podgorica	365 dana	1,5-3,5	250	250
Societe Generale banka Montenegro A.D., Podgorica	3 dana	0,3	-	500
Komercijalna banka A.D.Budva	365 dana	3,2	200	-
Atlas banka AD. Podgorica	365 dana	4,8-5,0	300	-
Ukupno			750	750

18. KRATKOROČNA SREDSTVA

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Gotovinska sredstva	7.682	113
Kratkoročna potraživanja		
- Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	3.771	4.050
- Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta	2.272	1.294
- Druga kratkoročna potraživanja iz poslova osiguranja	76	373
- Kratkoročna potraživanja iz finansiranja	2.979	3.859
- Druga kratkoročna potraživanja	1.197	1.506
Ukupno	17.977	11.195

18.1 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Žiro račun	7.668	92
Devizni račun	13	19
Blagajna	1	2
Ukupno	7.682	113

18. KRATKOROČNA SREDSTVA (nastavak)

18.2 Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja

Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja odnose se na:

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Potraživanja po osnovu premija osiguranja	8.820	9.380
Ostala potraživanja	3	42
	8.823	9.422
Ispravka vrijednosti	(5.052)	(5.372)
Ukupno	3.771	4.050

Starosna struktura dospjelih potraživanja od kupaca sa stanjem na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine prikazana je u sljedećem pregledu:

Dani kašnjenja	% ispravke vrijednosti	31. decembar 2015.		31. decembar 2014.	
		Ukupno	Ispravka vrijednosti	Ukupno	Ispravka vrijednosti
od 0-90		3.066	-	2.952	-
od 91-180	25	550	138	477	93
od 181-270	50	440	220	433	179
od 271-365	75	279	209	395	255
preko 365	100	4.485	4.485	5.123	4.845
		8.820	5.052	9.380	5.372

Kretanje na ispravci vrijednosti kratkoročnih sredstava prikazano je u pregledu koji slijedi:

U hiljadama EUR	2015	2014
Stanje, na početku godine	6.430	7.722
Naplata u toku godine (Napomena 6)	(22)	(22)
Troškovi ispravke vrijednosti u toku godine (Napomena 9)	888	114
Otpis potraživanja	(843)	(1.384)
Stanje, na kraju godine	6.453	6.430

18. KRATKOROČNA SREDSTVA (nastavak)

18.3 Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta

U nastavku je prikazana struktura kratkoročnih potraživanja na udjele u naknadama šteta.

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta iz reosiguranja - povezana lica	2.053	926
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta iz reosiguranja - ostali	442	591
Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta iz saosiguranja	21	21
	<u>2.272</u>	<u>1.538</u>
Ispravka vrijednosti	(244)	(244)
Ukupno	<u>2.272</u>	<u>1.294</u>

18.4 Regresna potraživanja i potraživanja za uslužne štete

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Regresna potraživanja	286	351
Potraživanja za uslužne štete	95	155
	<u>381</u>	<u>506</u>
Ispravka vrijednosti :	(305)	(133)
Ukupno	<u>76</u>	<u>373</u>

18.5 Kratkoročna potraživanja iz finansiranja

Kratkoročna potraživanja iz finansiranja odnose se na:

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Potraživanja od strateških partnera	1.300	1.368
Potraživanja od povezanih lica- Lovcen auto A.D. (Napomena 26)	1.404	2.189
	<u>2.704</u>	<u>3.557</u>
Ispravka vrijednosti:	(154)	(116)
	<u>2.549</u>	<u>3.441</u>
Kratkoročna potraživanja za kamate	429	418
Ukupno	<u>2.979</u>	<u>3.859</u>

Potraživanja od strateških partnera na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu EUR 2.704 hiljada (31. decembra 2014: EUR 3.557 hiljada) se odnose na sredstva preventive koja se daju strateškim partnerima – tehničkim centrima za provjeru motornih vozila u cilju preventivnog djelovanja na smanjenju broja neispravnih vozila u saobraćaju i izbjegavanje mogućih rizika. Rok vraćanja sredstava se kreće od 2 do 5 godina, sa kamatnom stopom od 4,5% na godišnjem nivou.

Društvo kao sredstvo obezbjeđenja urednog vraćanja navedenih plasmana ima upisane hipoteke nad nepokretnostima strateških partnera.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

18. KRATKOROČNA SREDSTVA (nastavak)

18.6 Druga kratkoročna potraživanja

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina – finansijski lizing (tekuće dospijeće: Napomena 16.5)	159	202
Dati avansi za usluge posredovanja u prodaji osiguranja Ispravka vrijednosti:	830 (38)	689 (80)
	<u>792</u>	<u>609</u>
Potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostorija	178	196
Potraživanja po osnovu prodaje investicionih nekretnina	14	140
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	375	430
	<u>567</u>	<u>766</u>
Ispravka vrijednosti:	(357)	(360)
	<u>210</u>	<u>406</u>
Potraživanja od zaposlenih	14	16
Potraživanja za porez na dobit	41	41
Ispravka potraživanja za porez na dobit	(41)	(41)
Ostala potraživanja	284	289
Ispravka potraživanja za ostala potraživanja	(262)	(16)
	<u>(262)</u>	<u>(16)</u>
Ukupno	<u>1.197</u>	<u>1.506</u>

19. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Udio reosiguranja u prenosnoj premiji	2.619	1.858
Udio reosiguranja u rezervisanim štetama	2.607	870
Ukupno	<u>5.226</u>	<u>2.728</u>

20. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Razgraničeni troškovi sticanja osiguranja	2.235	2.022
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	233	206
Ukupno	<u>2.468</u>	<u>2.228</u>

21. KAPITAL

U hiljadama EUR	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Aksijski kapital-obične akcije	17.032	17.032
Revalorizacione rezerve	(24)	276
Prenešeni gubitak		
- Prenešeni gubitak iz prethodnih godina	(10.578)	(10.614)
- Gubitak tekuće godine	<u>(6.550)</u>	<u>36</u>
	<u>(17.128)</u>	<u>(10.578)</u>
Ukupno rezerve	<u>(17.152)</u>	<u>(10.302)</u>
Neto kapital	<u>(120)</u>	<u>6.730</u>

Društvo na dan 31.12.2015. godine ima negativan kapital, odnosno Društvo nije kapitalno adekvatno.

Dana 8. decembar 2015. godine održana je sjednica Skupštine akcionara na kojoj je donijeta Odluka o zatvorenoj ponudi emisije akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine u ukupnom obimu od EUR 7,900,000, odnosno 1,580,000 akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 5. Društvo je sprovело sve neophodne zakonske radnje i dana 21. januar 2016. godine dobilo Rešenje Komisije za hartije od vrijednosti o utvrđivanju uspješnosti emisije akcija emitovane radi prodaje postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine kojim se konstatuje da je prodato 1,501,081 redovnih akcija u ukupnoj vrijednosti od EUR 7,505,405.

Akcije Društva su obične (redovne) akcije koje glase na ime i čine jednu klasu akcija. Nominalna vrijednost jedne akcije iznosi EUR 52. Svaka akcija daje pravo na jedan glas u Skupštini akcionara Društva.

Prema izvodu iz Centralne Depozitarne Agencije Crne Gore pregled akcionara na dan 31. Ddecembar 2015. godine dat je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR

	31. decembar 2015.			31. decembar 2014.		
	Broj akcija	%	Vrijednost	Broj akcija	%	Vrijednost
Triglav Int Holding d.d. Ljubljana	311.016	94,95	16.173	311.016	94,95	16.173
Otvoreni investicioni fond HLT Fond	8.888	2,71	462	8.888	2,71	462
Jugopetrol A.D., Kotor	1.953	0,60	101	1.953	0,60	101
Ostalo	<u>5.696</u>	<u>1,74</u>	<u>296</u>	<u>5.696</u>	<u>1,74</u>	<u>296</u>
Ukupno	<u>327.553</u>	<u>100,00</u>	<u>17.032</u>	<u>327.553</u>	<u>100,00</u>	<u>17.032</u>

21. KAPITAL (nastavak)

Adekvatnost kapitala

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
I KAPITAL (III+IV-V)	(1.472)	5.040
II GARANTNI KAPITAL (III+IV)	(192)	6.320
III OSNOVNI KAPITAL (1 + 2 + 3 + 4 - 5 - 6- 7-8)	(192)	6.320
1 Akcijski kapital društva za osiguranje	17.032	17.032
2 Rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja	-	-
3 Rezerve iz dobiti	-	-
4 Prenešena dobit iz prethodnih godina	1.232	1.197
5 Otkupljene sopstvene akcije	-	-
6 Nematerijalna imovina	96	98
7 Prenešeni gubitak i gubitak tekuće godine	18.360	11.811
Razlika nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za		
8 rezervisane štete	-	-
IV DOPUNSKI KAPITAL (1 + 2 + 3 + 4)	-	-
1 Akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija	-	-
2 Podređeni dužnički instrumenti	-	-
3 Rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama	-	-
4 Druge stavke	-	-
V STAVKE ODBITKA (1+2+3)	1.280	1.280
Udjeli u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje,		
1 bankama, brokerskim i dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava	1.280	1.280
2 Ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva iz tačke 1 ovog stava, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava	-	-
3 Akcije koje se ne kotiraju na organizovanim tržištima i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza	-	-

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti (Sl. list Crne Gore br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Cjelokupni obračun margine solventnosti sastoji se iz obračuna na osnovu premijskog faktora i obračuna na osnovu štetnog faktora.

21. KAPITAL (nastavak)

OBRAČUN MARGINE SOLVENTNOSTI

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
Margina solventnosti (premijski metod)	4.605	4.695
Margina solventnosti (metod šteta)	3.362	3.218
Iznos osnovnog kapitala propisan Zakonom	3.000	3.000
Propisana margina solventnosti (najveći iznos od prethodna tri)	4.695	4.695

Promenom Zakona o osiguranju od 17. avgust 2012. godine propisano je da akcijski kapital društva za osiguranje koje obavlja sve zakonom propisane poslove neživotnih osiguranja ne može biti manji od EUR 3.000 hiljade (do promijene Zakona propisan iznos minimalnog akcijskog kapitala bio je EUR 2.250 hiljada). Društva za osiguranje koja obavljaju poslove neživotnih osiguranja dužna su da usklade visinu akcijskog kapitala sa Zakonom, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

UTVRĐIVANJE ADEKVATNOSTI KAPITALA

U hiljadama EUR	31.12.2015.	31.12.2014.
GARANTNI KAPITAL	(192)	6.320
1/3 MARGINA SOLVENTNOSTI	1.565	1.565
MINIMALNI AKCIJSKI KAPITAL	3.000	3.000

Društvo za osiguranje dužno je da kapital održava najmanje u visini margine solventnosti.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo za osiguranje dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

U skladu sa navedenim, Društvo na dan 31. decembra 2015. godine ne ispunjava uslove adekvatnosti kapitala.

Da nije bilo ograničenja koja se odnose na rokove zakonskih procedura registracije povećanja osnovnog kapitala, Društvo bi na dan 31. decembra 2015. godine prikazalo garantni kapital u iznosu EUR 7.313 hiljada što je u skladu sa zakonskim propisima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

22. REZERVISANJA

U hiljadama EUR	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Bruto tehničke rezerve:		
- Bruto prenosne premije	11.901	10.451
- Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	7.568	5.698
- Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	11.854	10.881
- Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	1.881	1.532
	<u>21.303</u>	<u>18.111</u>
- Bruto rezervisanja za izravnjanje rizika	1	1
- Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja	453	238
	<u>33.658</u>	<u>28.801</u>
Ostala rezervisanja	502	337
- Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine	452	337
- Ostala rezervisanja	50	-
	<u>502</u>	<u>337</u>
Ukupno	<u>34.160</u>	<u>29.138</u>

22.1 Bruto prenosne premije

Promjene na prenosnim premijama imovinskih osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

U hiljadama EUR	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Stanje 1. januar	10.451	11.215
Smanjenje/povećanje na prenosnim premijama	1.450	(764)
Stanje 31. decembra	<u>11.901</u>	<u>10.451</u>

21.2 Bruto rezervisane štete

Promjene na rezervisanim štetama imovinskog osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

U hiljadama EUR	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Stanje 1. januara	18.111	20.139
Rezervisanja u toku perioda (Napomena 8)	3.891	(2.228)
Rezervisanja u toku perioda za saosiguravajući deo	(699)	200
Stanje 31. decembra	<u>21.303</u>	<u>18.111</u>

22.3 Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine

Promjene na rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine osiguranja u toku godine bile su sljedeće:

U hiljadama EUR	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Stanje 1. januara	337	350
Rezervisanja, ukidanja rezervisanja u toku perioda	115	(13)
Stanje 31. decembra	<u>452</u>	<u>337</u>

22. REZERVISANJA (nastavak)

22.3 Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine (nastavak)

Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine u iznosu EUR 452 hiljade sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine izvršena su na osnovu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova i jubilarnih nagrada. Prema kolektivnom ugovoru Društvo isplaćuje otpremninu u visini od 6 prosječnih plata ostvarenih u Društvu.

Sadašnja vrijednost očekivanih budućih isplata otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova utvrđena je od strane ovlaštenog aktuaru sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine u skladu sa pravilima aktuarske matematike. Tehničke osnove korišćene za obračunavanje sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata uključuju primjenu:

- a) fluktuacija zaposlenih 2,15% (31 decembra 2014: 3,29%);
- b) godišnje kamatne stope od 4% za diskontovanje očekivanih budućih isplata zaposlenima (31 decembra 2014: 5%).

23. KRATKOROČNE OBAVEZE

U hiljadama EUR	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	201	325
Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja	<u>4.009</u>	<u>3.794</u>
-kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja	238	402
-kratkoročne obaveze za premije iz reosiguranja	3.771	3.392
Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja	<u>1.355</u>	<u>1.014</u>
Kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja	<u>5.565</u>	<u>5.133</u>
Kratkoročne obaveze iz finasiranja	<u>-</u>	<u>229</u>
Druge kratkoročne obaveze	<u>812</u>	<u>684</u>
-primljeni avansi po osnovu premija osiguranja	67	95
-ostale kratkoročne obaveze	<u>745</u>	<u>589</u>
Ukupno	<u><u>6.377</u></u>	<u><u>6.046</u></u>

24. DUGOROČNE OBAVEZE

Društvo je zaključilo Ugovor o zajmu sa Zavarovalnicom Triglav 24. decembra 2015. godine. Navedenim Ugovorom odobren je zajam u maksimalnom iznosu od EUR 11.000 hiljada na period od 5 godina, odnosno do dana 31. decembra 2019. godine. Kamatna stopa na iznos korišćenog zajma iznosi 4% godišnje. Obaveza Društva na dan 31. decembra 2015. godine po navedenom Ugovoru iznosi EUR 10.232 hiljada.

25. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze se u potpunosti odnose na uplaćeni iznos od strane matične kompanije Triglav Int Holding d.d. Ljubljana u iznosu od EUR 7.505 hiljada koji je namijenjen za dokapitalizaciju.

Na vandrednoj sjednici Skupštine akcionara koja je održana 8. decembra 2015. godine donijeta je odluka o povećanju osnovnog kapitala u iznosu od EUR 7.505 hiljada i emisiji akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine.

Navedeni iznos uplaćen je na žiro račun Društva dana 22. Decembra 2015.godine, ali se uplaćeni iznos nije mogao evidentirati kao povećanje kapitala do donošenja odluke Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore.

Rješenjem broj 02 / 2E-18 / 4-16 koja je izdata od strane Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore, na dan 21. januar 2016. godine, potvrđena je emisija akcija u ukupnom iznosu od EUR 7.505 hiljada, odnosno 1.501.081 akcija nominalne vrijednosti od EUR 5, registrovana kod Centralne depozitarne agencije na isti dan.

26. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Pri sastavljanju ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i operativne odluke drugog lica. Prilikom razmatranja svih mogućih vrsta odnosa između povezanih pravnih lica, pažnja se usmjerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu.

Povezana pravna lica mogu ulaziti u transakcije, koje možda nepovezana lica ne bi vršila i transakcije sa povezanim pravnim licima mogu se obavljati pod drugačijim uslovima i u drugačijim iznosima u odnosu na iste transakcije sa nepovezanim pravnim licima.

Priroda odnosa između onih povezanih lica sa kojima je Društvo ušlo u transakcije većeg obima ili sa njima ima značajnija neizmirena salda na dan 31. decembra 2015. godine je prikazana u tabeli niže. Transakcije sa povezanim pravnim licima su izvršene tokom redovnog toka poslovanja ili pod normalnim tržišnim uslovima.

Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan i za godinu završenu 31. decembra 2015. godine i 31. decembra 2014. godine su kao što slijedi:

a) Salda na računima sa povezanim pravnim licima

U hiljadama EUR

	Naziv povezanog lica	31.12.2015.	31.12.2014.
Obaveze			
Obaveze za premiju saosiguranja	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	-	2
Obaveze za premiju reosiguranja	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	516	558
	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD		
Obaveze za premiju reosiguranja	Ljubljana	2.570	2.162
Ostale obaveze-kredit	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	10.232	10.017
Ostale obaveze	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	1	
	Lovčen - životna osiguranja AD,		
Obaveze po osnovu zakupa	Podgorica	22	61
Udio reosiguravača u prenosnoj premiji	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	431	440
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	91	27
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	444	
Ostale obaveze -dokapitalizacija	Triglav INT DD Ljubljana	7.500	-
Ostale obaveze	Triglav INT DD Ljubljana	-	21
Ostale obaveze	Triglav osiguranje Beograd	22	2
Obaveze za uslužne štete	Triglav osiguranje Sarajevo	1	1
Potraživanja	Naziv povezanog lica	31.12.2015.	31.12.2014.
Potraživanja po osnovu učešća u nastalim štetama iz reosiguranja	Pozavarovalnica "Triglav RE" DD Ljubljana	1.768	495
Potraživanja po osnovu učešća u nastalim štetama iz reosiguranja	Zavarovalnica "Triglav" DD Ljubljana	284	431
	Lovčen - životna osiguranja AD,		
Potraživanja za zakup	Podgorica	7	-
Potraživanja za avanse	Lovčen auto AD, Podgorica	1.404	2.189
Potraživanja za zakup	Lovčen auto AD, Podgorica	18	27
Potraživanja za uslužne štete	Triglav osiguranje Beograd	-	2

26. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

b) Transakcije sa povezanim pravnim licima

U hiljadama EUR

	Naziv povezanog lica	2015.	2014.
Prihodi			
Prihodi po osnovu učešća u likvidiranim štetama	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	272	431
Prihodi po osnovu učešća u likvidiranim štetama	Pozavarovalnica „Triglav RE“ DD Ljubljana	1.522	311
Prihodi od provizija po ugovoru o reosiguranju	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	239	52
Prihodi od provizija po ugovoru o saosiguranju	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	-	-
Prihodi od provizija po ugovoru o reosiguranju	Pozavarovalnica „Triglav RE“ DD Ljubljana	373	433
Prihodi po osnovu zakupa	Lovčen auto AD, Podgorica	68	68
Ostali prihodi	Lovčen – životna osiguranja AD, Podgorica	27	7
Promjena udjela u rezrviranim štetama	Pozavarovalnica „Triglav“ RE DD Ljubljana	64	49
Promjena udjela u prenosnoj premiji	Pozavarovalnica „Triglav“ RE DD Ljubljana	9	74
Ostali prihodi	Triglav osiguranje Sarajevo	1	
Rashodi			
Rashodi usluge besplatne pomoći na putu za osiguranike, preventiva, reklama	Lovčen auto AD, Podgorica	473	463
Rashodi premija sa/reosiguranja	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	1.971	548
Rashodi premija reosiguranja	Pozavarovalnica „Triglav RE“ DD Ljubljana	1.913	1.865
Rashodi po osnovu zakupa	Lovčen – životna osiguranja AD, Podgorica	88	88
Rashodi po osnovu raznih troškova	Zavarovalnica „Triglav“ DD Ljubljana	410	145
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav INT DD Ljubljana	66	
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav osiguranje Beograd	19	16
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav osiguranje Zagreb	1	2
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav osiguranje Skoplje	-	1
Rashodi po osnovu raznih troškova	Triglav osiguranje Sarajevo	5	2

c) Naknade rukovodstvu

Bruto zarada Izvršnim direktorima za njihove usluge izvršene u toku redovnog radnog vremena za 2015. godinu iznosi EUR 834 hiljada (2014: EUR 764 hiljade).

27. POTENCIJALNE OBAVEZE I RIZICI POSLOVANJA

a) Oporezivanje

Poreski sistem Crne Gore je u procesu kontinuirane revizije i izmjena. Međutim, još uvijek postoje različita tumačenja poreskih propisa. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima.

b) Polise osiguranja

Društvo posjeduje polise osiguranja imovine, poslovanja i zaposlenih u pogledu rizika koji se mogu osigurati.

c) Operativni lizing

Društvo ima zaključene ugovore o operativnom lizingu kao davalac lizinga i kao primalac lizinga.

Buduće vrijednosti minimalnih potraživanja po osnovu operativnog lizinga na dan 31. decembra su prikazana kao što slijedi:

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Do godinu dana	121	190
Od 1 do 5 godina	599	301
Preko 5 godina	371	157
	<u>1.091</u>	<u>648</u>

Buduće vrijednosti minimalnih obaveza po osnovu operativnog lizinga na dan 31. decembra su prikazana kao što slijedi:

U hiljadama EUR	2015.	2014.
Do godinu dana	116	129
Od 1 do 5 godina	72	14
Preko 5 godina	36	-
	<u>224</u>	<u>143</u>

27. POTENCIJALNE OBAVEZE I RIZICI POSLOVANJA (NASTAVAK)

d) Finansijski lizing

Društvo ima zaključene ugovore o finansijskom lizingu kao primalac lizinga.

Buduće vrijednosti minimalnih obaveza po osnovu finansijskog lizinga na dan 31. decembra su prikazana kao što slijedi:

(u hiljadama EUR)	Zbir minimalnih rata lizinga		Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	
	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
<i>Dospijeva za plaćanje:</i>				
- do jedne godine	45	35	39	30
- od jedne do 5 godine	45	63	52	59
- preko 5 godina	-	-	-	-
	<u>101</u>	<u>98</u>	<u>92</u>	<u>89</u>
Minus budući troškovi finansiranja	<u>(9)</u>	<u>(9)</u>		
Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	<u>92</u>	<u>89</u>	<u>92</u>	<u>89</u>

Buduće vrijednosti minimalnih potraživanja po osnovu finansijskog lizinga na dan 31. decembra su prikazana kao što slijedi:

(u hiljadama EUR)	Zbir minimalnih rata lizinga		Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	
	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
<i>Dospijeva za plaćanje:</i>				
- do jedne godine	214	212	159	152
- od jedne do 5 godine	698	698	509	495
- preko 5 godina	<u>1.729</u>	<u>1.906</u>	<u>1.500</u>	<u>1.635</u>
	2.641	2.816	2.168	2.282
Minus budući troškovi finansiranja	<u>(473)</u>	<u>(534)</u>		
Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	<u>2.168</u>	<u>2.282</u>	<u>2.168</u>	<u>2.282</u>

27. POTENCIJALNE OBAVEZE I RIZICI POSLOVANJA (NASTAVAK)

e) Sudski sporovi

Spor Agencije za zaštitu konkurencije

U 2015. godini Agencija za zaštitu konkurencije (Agencija) je pokrenula inspekciju Društva zbog zaključenih ugovora o saosiguranju sa akcionarskim društvom za osiguranje Sava Montenegro A.D., Podgorica od 28. marta 2013. godine i 22. aprila 2014. godine kao rezultat javnog tendera za usluge osiguranja po pozivu Crnogorskog elektroprenosnog sistema A.D. Podgorica, kao i zbog zaključenog Ugovora o međusobnim odnosima kod zajedničkog nastupa na tržištu za svrhe regulisanja odnosa između ova dva društva za osiguranje. Inspekcija je izvršena zbog stava Agencije za zaštitu konkurencije da prethodno navedeni ugovori predstavljaju kršenje člana 8 Zakona o zaštiti konkurencije (Zakon) u kom se navodi sljedeće: „Zabranjeni su i ništavni akti koji za cilj ili posljedicu imaju ili mogu imati sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije na relevantnom tržištu...“. U skladu sa članom 67 Zakona, kazne za navedeni prekršaj kreću se od 1%-10% od ukupnih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj je izvršen prekršaj.

Kao rezultat izvršene inspekcije, Agencija je 24. jula 2015. godine izdala Rješenje u kojem je zaključeno da su potpisivanjem gore navedenih ugovora, Društvo i Sava Montenegro A.D., Podgorica prekršili član 8 Zakona, zbog čega je Agencija pokrenula sudski spor protiv Društva pred Sudom za prekršaje.

Društvo je 25. avgusta 2015. godine pokrenulo sudski spor protiv Agencije pred Upravnim sudom u cilju poništenja gore nevedenog Rješenja Agencije, jer su Ugovori o saosiguranju dozvoljeni i isti su regulisani članom 3 Zakona o osiguranju. Pored toga, Društvo je navelo da su međusobni ugovori u skladu sa članom 79 Zakona o javnim nabavkama koji takođe omogućava da više ponuđača zajedno učestvuju na javnim tenderima.

U skladu sa prethodno navedenim, Agencija je 21. septembra 2015. godine odložila izvršenje Rješenja na osnovu pismenog zahtjeva Društva, dok Upravni sud ne donese konačnu odluku.

Sud za prekršaje je 22. februara 2016. godine donio Rješenje kojim se postupak protiv Društva po tužbi Agencije za zaštitu konkurencije obustavlja.

28. IZVJEŠTAJ AKTUARA

U skladu s Pravilnikom o ograničenju deponovanja i ulaganja tehničkih rezervi i garantne rezerve (Službeni list Crne Gore , br. 46/13) Društvo na dan 31. decembra 2015 godine nema dovoljno pokriće tehničkih rezervi u pogledu investicija (89 % -100 % pokrivenosti je obavezno).

Ovlašćeni aktuar je u svom Izvještaju za neživotna osiguranja na dan 31. decembra 2015. godine izrazio mišljenje sa rezervom.

Razlozi za takvo mišljenje su sljedeći:

- Društvo na dan 31.12.2015. godine ne ispunjava uslove adekvatnosti kapitala. Društvo na 31.12.2015 ima negativan i kapital i garantni kapital. Obračunata margina solventnosti na dan 31.12.2015. iznosi EUR 4.695.081. Kako je navedeno i u tački 6.3 mišljenja prilikom analize kapitala i kapitalne adekvatnosti na dan 31.12.2015. treba uzeti u obzir da je na Skupštini akcionara održanoj 08.12.2015. donijeta Odluka o zatvorenoj ponudi emisije akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine u ukupnom obimu od 7.900.000 EUR, odnosno 1.580.000 akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti 5 EUR. Društvo je sprovedo sve neophodne zakonske radnje i 21.01.2016. godine dobilo Rešenje Komisije za hartije od vrijednosti o utvrđivanju uspješnosti emisije akcija emitovane radi prodaje postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine kojim se konstatuje da je prodato 1.501.081 redovnih akcija u ukupnoj vrijednosti od EUR 7.505.405. Po upisu akcija u akcijski kapital Društvo će biti kapitalno adekvatno. Sa pretpostavkom upisa akcija u akcijski kapital Društvo bi ispunjavalo uslove propisane članom 98 i 98a Zakona o osiguranju. Kako je Odluka o zatvorenoj ponudi emisije akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine bila donesana do 31.12.2015. godine, ali zbog zakonskih procedura nije bila raspoloživa na 31.12.2015. može se smatrati da će Društvo u najkraćem mogućem roku biti kapitalno adekvatno. Napravljena je simulacija izračuna iznosa sa pretpostavkom upisa akcija u akcijski kapital i u tom slučaju Društvo bi raspolagalo sa kapitalom u iznosu od EUR 6.033.102 odnosno sa garantnim kapitalom 7.313.102 EUR. Kako bi u tom slučaju 1/3 margine solventnosti bila EUR 1.565.027 a propisana visina akcijskog kapitala u skladu sa članom 21 Zakona o osiguranju 3.000.000 EUR može se vidjeti da će Društvo po upisu akcija biti kapitalno adekvatno. Društvo je 25.01.2016. godine dopisom broj 02-21/05 obavijestilo Agenciju za nadzor osiguranja o razlozima neispunjavanja uslova kapitalne adekvatnosti kao i mjerama otklanjanja. S obzirom da je u pitanju vremenski period poštovanja zakonskih propisa za sprovođenje donesenih odluka smatram da Društvo ne treba da preduzima dodatne mjere za otklanjanje kapitalne neadekvatnosti.
- Društvo, po Pravilniku o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje, Službeni list Crne Gore 46/13 nema dovoljno ulaganja tj. ima pokrivenost bruto tehničkih rezervi ulaganjima je 88,7%, a s obzirom da ima negativan kapital nema pokrivenosti kapitala ulaganjima. Ulaganje tehničke rezerve tj. raspored pojedinačnih ulaganja je u skladu sa Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje, Službeni list Crne Gore 46/13. S obzirom da je i kod pomenutih ulaganja razlog neispunjavanja uslova nemogućnost korišćenja sredstava po osnovu pomenute dokapitalizacije, zbog vremenskog perioda poštovanja zakonskih procedura nije ispunjen uslov minimum 100% pokrivenosti tehničke rezerve i 1/3 formiranog kapitala. Zbog prethodno navedenog, Društvo takođe ni u slučaju ispunjavanja uslova pokrivenosti ne mora preduzimati dodatne mjere.
- Društvo je na 31.12.2015 godine koristilo CL kumulativnu metodu za vrste osiguranje od posledica nezgode (vrsta 01) i osiguranje motornih vozila (vrsta 03) i kombinaciju CL i BF metode za vrstu 10. Primjenom ovih metoda smatram da je postignuta veća stabilnost izračuna i praćenja zahtjeva. U posljednjem periodu Društvo ima stabilnu dinamiku i razvoj šteta po godinama što značajno utiče na kretanje i stabilnost obračuna IBNR-a. Mišljenja sam da Društvo ima formirane rezervacije za nastale, a neprijavljene štete koje će biti sa velikom vjerovatnoćom dovoljne i neće ići u teret budućih rezultata.

28. IZVJEŠTAJ AKTUARA (nastavak)

- Društvo kontinuirano prati adekvatnost rezervacija u skladu sa propisanim internim aktom "Uputstvo za kontinuirano praćenje adekvatnosti RBNS-a i IBNR-a Lovćen osiguranja". Na 31.12.2015 Društvo ima run off u iznosu od -10,43%. Smatram da Društvo cjelokupni negativni run off ima dobro pokriven IBNR rezervacijom.
- Društvo kontinuirano prati tehničke rezultate po vrstama osiguranja na bruto i na neto osnovi i prati njihovo kretanje u cilju adekvatne kontrole postavljenih tarifnih sistema.
- Društvo je ostvarilo pozitivan tehnički ali negativan finansijski rezultat, obezbjeđuje sredstva za isplatu zahtjeva za naknadu šteta i izmirivanje drugih obaveza Društva, te u skladu sa Zakonom vrši reosiguranje viškova rizika preko visine maksimalnog samoprizržaja i tako obezbjeđuje veću stabilnost i sigurnost u poslovanju.
- Obezbijeđena je dobra ažurnost u rešavanju i isplati zahtjeva za naknadu šteta i izmirivanju drugih obaveza Društva.
- Aktuarske pozicije i druge veličine na koje kao ovlašćeni aktuar dajem mišljenje u skladu su sa Zakonom, propisima donijetim na osnovu Zakona i drugim propisima kojima se uređuje obračun aktuarskih pozicija. U skladu sa aktima Društva, ekonomskim načelima, pravilima aktuarske struke i struke osiguranja, obezbjeđuje se očuvanje vrijednosti imovine i garantuje stabilnost, solventnost i likvidnost u poslovanju i izvršavanju obaveza Društva.

29. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA BILANSA STANJA

a) Registracija povećanja osnovnog kapitala Društva

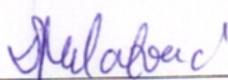
Kao što je nevedeno u napomenama 3.1 i 21, Komisija za hartije od vrijednosti Crne Gore je 21. januar 2016. godine izdala Rješenje broj 02/2E-18/4-16 kojim je potvrđena uspješnost emisija akcija u ukupnom iznosu od EUR 7.505 hiljada (Napomena 25), odnosno 1.501.081 akcija nominalne vrijednosti EUR 5 po akciji. Istog dana emisija akcija je registrovana kod Centralne depozitarne agencije.

b) Rješenje Suda za prekršaje

Kao što je nevedeno u napomeni 27e), Sud za prekršaje je 22. februara 2016.godine donio Riješenje kojim se postupak protiv Društva po tužbi Agencije za zaštitu konkurencije obustavlja. Podgorica. 12. mart 2016. godine

Potpisano u ime akcionarskog društva za osiguranje "LOVČEN" Podgorica:

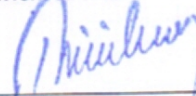
Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja

(Dijana Milatović)

Izvršni direktor

(Dr Radenko Purić)